

Посвячене
християнське життя

Розуміння страждань

*Але щоб зростали в благодаті й пізнанні
Господа нашого й Спасителя Ісуса Христа.
Йому слава і тепер, і дня вічного! Амінь.
2 Петра 3:18*

9

ПЛВЦ

Зміст

Розуміння страждань.....	3
Вступ.....	5
I. Біблійні погляди на страждання.....	6
II. П'ять цілей страждань.....	12
III. Наша реакція на страждання.....	21
Завершення.....	23
Додаток. Страждання: Біблійний огляд.....	30

Розуміння страждань

Наш світ повен страждань і багато людей, навіть віруючих, гніваються на Бога через це! Цей урок допоможе вам розвинути Біблійне розуміння страждань і якою має бути наша реакція на них. Так, хороші люди страждають, але це не означає, що Бог це не контролює чи що Він злопам'ятний і Йому подобаються страждання. Радше, Він хоче використати їх у нашому житті.

Цей урок взятий з курсу «Посвячене християнське життя». Інші уроки цього курсу, які можуть вас зацікавити:

- 1) «Мета та процес християнського життя»
Чи знаєте ви що таке мета? Вам важко бути «хорошим» християнином? Дізнайтеся, що хоче зробити Бог у вас і через вас у цьому надзвичайному житті, до якого ми покликані.
- 2) «Сила для духовного життя»
Дізнайтеся про служіння Святого Духа невіруючим та віруючим і три заповіді щодо Святого Духа, які дає Боже Слово.
- 3) «Війна»
Ми перебуваємо в духовній боротьбі з рішучим ворогом. Дізнайтеся про тактику сатани і про те, як бути переможцем.
- 4) «Молитва: поклоніння та хвала»
Молитва — це вираження наших відносин з Богом. Навчіться новому спрямуванню молитви — як шукати Його лиця перш ніж шукати Його руку.
- 5) «Молитва: прохання та заступництво»
А зараз, зосередившись на Всемогутньому Богові, дізнайтеся про радість заступництва. Сюди включені основні принципи молитви, перешкоди для молитви і важливість спільної молитви.
- 6) «Живе та діяльне — Боже Слово»
Біблія — наш основний засіб спілкування від нашого Небесного Отця і пожива для нашого духовного життя. Дізнайтеся як здобути найбільше користі від цього живого, могутнього джерела.
- 7) «Ходіння вірою»
Фундаментальним принципом життя в Божому Царстві є віра. Дізнайтеся як долати виклики вірі, а також які є етапи пізнання Божої волі у вашому житті.

8) «Духовна переміна»

Бог обіцяв, що Він перемінить нас силою Свого Святого Духа так, що ми станемо схожими на Нього. В цьому уроці ми спробуємо дати відповідь на питання: які зміни в моєму характері мають відбутися в результаті ходження з Христом?

10) «Спільність у родині»

Дізнайтеся як допомогти побудувати спільність у церкві, нашій «родині», як вирішувати конфлікти і як практикувати спілкування, яке прославлятиме Христа і принесе радість в наші серця.

11) «Служіння своїм ближнім»

Цей урок вимагатиме від вас перевірки як ви можете служити іншим. Він відкриє вам очі на те, для чого Бог дав вам дари Святого Духа і наскільки важливо для вас служити людям навколо.

12) «Використання часу»

Біблія говорить про роботу і як ми маємо використовувати час? Чи знаєте ви свої пріоритети і чи ставите ви цілі, які відображають це? Цей урок допоможе вам правильно використовувати час.

13) «Підготовка до відродження»

Існує так багато розмов про відродження, але так мало свідчень цього. Погляньте на історію відроджень і принципи, які ми можемо використати, щоб принести відродження зараз, сюди — в наші життя, в нашу церкву, в Україну.

Вступ

У цьому уроці ми спробуємо представити справжню картину страждань, а також описати, як Бог включає їх у Свої наміри щодо нашого життя. Крім того, ми поглянемо у майбутнє, у той день, коли для нас, християн, минуть усі болі та страждання і коли ми отримаємо свою нагороду за вірність, виявлену серед страждань. Розглянувши ці засадничі питання, ми дослідимо п'ять способів, у які Бог може використовувати страждання у нашому житті та житті інших людей. І нарешті, ми зосередимо увагу на тому, яким чином наша реакція на страждання визначає те, яку користь ми можемо з них взяти. Лише нам самим вирішувати, до чого приведе нас страждання, — до озлобленості чи до духовної зрілості.

Щоб здобути більше користі від вашої духовної подорожі, виконуючи цей урок, ми рекомендуємо зробити три речі:

- 1) Вивчаючи цей урок, ведіть духовний щоденник. В ньому ви запишете імена людей і потреби, за які ви молитесь, відповіді Бога і місця Біблії, які ви читаете, і чому вчить вас Господь.
- 2) Поставте собі метою щодня проводити тихий час з Богом. Якщо ви лідер, ми закликаємо вас виділити для цього одну годину на день протягом місяця. Однак якщо у вас ще немає регулярного часу спілкування з Богом, почніть з того, щоб кожного дня ставити собі мету — проводити такий час і практикувати це протягом місяця.
- 3) Вчіть напам'ять 4 вірші з Біблії. Ми пропонуємо вам вибрати 4 вірші з 11 розділу Послання до Євреїв — найвідомішого розділу про віру.

В уроці будуть питання, вправи і завдання, які допоможуть вам взаємодіяти з матеріалом і застосовувати його в житті. Зверніть увагу, що в кінці уроку є відповіді і ви можете перевірити наскільки засвоїли матеріал.

Ми радимо вам завести окремий зошит для виконання вправ. Це буде ваш «зошит роздумів», де ви можете записувати свої відповіді і думки з поданого матеріалу. Записи підкріплюють навчання, тому це чудовий інструмент для особистого зростання.

План уроку

- I. Біблійні погляди на страждання
 - A. Походження страждань
 - Б. Використання страждань Богом
 - В. Кінець страждань
- II. П'ять цілей страждань
 - A. Страждання будує основу для благовісті та збудування
 - Б. Страждання відточує наш погляд і характер
 - В. Страждання є виховним покаранням за неслухняність
 - Г. Завдяки стражданням покращуються наші стосунки з людьми
 - Д. Страждання поглиблюють нашу відданість Христові
- III. Наша реакція на страждання
 - A. Наша підготовка до страждань
 - Б. Наші дії у відповідь на страждання

Завершення

ЦІЛІ УРОКУ

До кінця цього уроку ви повинні вміти:

1. Коротко простежити історію страждань від виникнення до їхньої майбутньої ролі.
2. Назвати щонайменше п'ять можливих причин, чому Бог допускає наші страждання.
3. Навести щонайменше один приклад того, як Бог використовував страждання у вашому житті для досягнення кожної з п'яти цілей, розглянутих у цьому уроці.
4. Коротко пояснити два способи підготовки до страждань.
5. Застосувати вивчене у своєму нинішньому житті та розповісти про це іншій людині.

ЗАВДАННЯ ДО УРОКУ

1. Перегляньте план уроку та детально ознайомтесь із цілями уроку.
2. Прочитайте урок, дайте відповіді на питання і виконайте вправи, звертаючись, де вказано, до Біблії та текстів, обов'язкових до прочитання у цьому уроці.
3. Матеріали для читання до цього уроку:
Додаток — Страждання: біблійний огляд
4. Проводьте щодня годину часу тихого спілкування. Подумайте про те, яким чином ви могли б освіжити та оживити цей час.
5. Вивчіть напам'ять чотири вірші з 11 розділу Послання до Євреїв. Цей розділ присвячений вірі і містить багато прикладів людей, сповнених віри. Якщо ви хочете бути ефективним не лише у запам'ятовуванні, але й у роздумуванні, важливо виписати ці вірші і носити їх з собою. Перечитуйте їх час від часу протягом дня. Думайте про них. Нехай вивчення і роздуми стануть постійною частиною вашого життя. І в цьому уроці ви можливо захочете сконцентруватися на останніх кількох віршах, які говорять про страждання вірних людей.
6. Оцініть ті страждання, які зараз ви переживаєте у своєму житті. Подумайте, яку науку ви можете з них взяти. Поділіться здобутими знаннями з іншою людиною (проект).

І. Біблійні погляди на страждання

У житті кожної людини настає такий час, коли вона стикається з реальністю болю і страждань у світі. Те, як ви дивитесь на страждання, визначатиме вашу реакцію на них. Чим чіткішим буде ваше сприйняття дійсності, Бога і світу, тим легше вам буде правильно ставитися до болю і страждань. Згадайте Йова. Він знав, що все приходить від Бога, що Бог має повне і непорушне право робити усе, що забажає з усім, що Йому належить. Крім того, він знав, що Бог ніколи не змінюється, і якщо у добрий час Бог гідний того, щоб Йому служили, то гідним Він залишається й у важкі часи.

На жаль, коли болі й страждання приходять у наше життя, нам легше дотримуватися такого рівноважного погляду лише на словах. Страждання затемнюють наш погляд на Бога і на дійсність. Ми поволі починаємо тонути у болоті жалості до себе і все більше починаємо копатися в собі, поступово втрачаючи розуміння того, що є істинним. У нас з'являються різні оманливі думки: «Ніхто не знає, що мені доводиться терпіти, й усім байдуже», «Бог мене більше не любить», «Бог мене карає, посилаючи мені терпіння понад мої сили» — і ми до цих думок починаємо прислухатися. Вірш 1 Коринтян 10:13 перестає бути помічним, він нам видається жорстоким обманом, і ми волаємо: «Таких страждань, як у мене, нікому не

доводиться терпіти!» Ми забули про всіх тих людей в історії, яких за їхню віру буквально варили живцем у гарячій олії, повільно смажили на рожні над жаром вугілля, з яких живцем смугами здирали шкіру, у яких на очах катували та по-звірячому вбивали їхніх дітей. А ми кажемо: «Мене, бідного, гноблять!» Зараз ми розглянемо кілька галузей, щоб сформувати чіткіший погляд на страждання.

А. Походження страждань

Вас коли-небудь запитували: «Як справедливий та люблячий Бог може допускати стільки страждань у світі?» Зазвичай за таким питанням стоїть думка, що страждання існували завжди і що пряму відповідальність за їхнє існування несе Бог. Але Біблія виголошує, що така думка є хибною. В оповіді про створення світу ми не знайдемо слів: «І сказав Бог: „Нехай будуть страждання та смерть“». Бог назвав усе створене вельми добрим. Шукати походження страждань нам слід деінде.

Якщо ми розгорнемо Буття 3, то побачимо, що від початку відповідальною за появу страждань була сама людина! Вона сама наклікала їх на себе. Бог не лише хотів уберегти людей від страждань і смерті — Він дав чіткі та зрозумілі застереження щодо того, як їх уникнути. Проте людина вирішила гратися з вогнем неслухняності та врешті-решт не лише сама обпеклася, але й запалила все творіння. Вогонь суду, про який ідеться в 2 Петра 3:12, Об'явленні 19:20 та інших місцях, існує лише через гріх.

Зітхання та муки, про які каже Павло у Римлян 8:22, почалися кілька тисяч років тому в той день, коли Адам і Єва зробили крок, результатом якого стали незчисленні людські страждання.

У Книзі Буття 3:4 сатана, коли звертається до людей через змія, ставить пастку, кажучи їм найбільшу неправду всіх часів. Він не лише пообіцяв, що Адам і Єва не страждатимуть і не зазнають смерті, — він змусив їх повірити, що їхнє життя стане набагато кращим, ніж коли-небудь раніше. Він відкрив перед ними небесні перспективи, але насправді заманив їх до самісінького краю пекельної прірви.

Утім, обіцянка сатани здійснилася, хоча і в спотвореній формі. У людини **дійсно** розкрилися очі. Вона **дійсно** стала, немов Бог, пізнавши добро й зло. Але виявилось, що з людини вийшов жалюгідний та безсилий бог! А розплачуватися за це довелося всьому людству — тисячоліттями страждань і смерті на землі та вічними стражданнями та смертю без кінця у пеклі. Слава Богові, Який милостиво втручається і рятує тих, хто звертається до Нього з вірою.

Наслідки гріхопадиння перераховані в Книзі Буття 3:8–19. Прочитайте цей уривок, а потім запишіть у своєму зошиті відповіді на питання, наведені далі.

Питання 1. Знайдіть у цьому уривку якомога більше згадок про фізичні або психологічні страждання.

Питання 2. Тиск зовнішніх обставин, під яким опинився Адам, був джерелом страждань. Назвіть два або три аналогічні типи страждань, з якими можемо стикнутися ми.

Бачимо, що всі страждання і сама смерть беруть початок від гріха¹. Своїм існуванням вони свідчать про те, що бунт проти Бога-Творця має жахливі наслідки. І тому щоразу, як ми чуємо про великі страждання й болі або самі їх зазнаємо, нашою першою реакцією не повинні бути такі слова: «Подивіться, який Бог несправедливий!». Натомість ми мали б сказати: «Подивіться, яким жахливим є гріх!» Усе, що ми пізнаємо через страждання, має постійно нагадувати нам про те, що у кінцевому підсумку страждання є наслідком проголошеної Адамом незалежності від Божого задуму.

Природною реакцією людини на страждання є або вдавання, що страждань та смерті не існує, або намагання будь-якою ціною уникнути їх. Коли ж зустріч з ними є неминучою, людина намагається якомога більше прикрасити їх. Наприклад, мерцям перед похованням надають такого вигляду, ніби вони просто сплять. Виглядає так, що десь у глибині людина знає, що страждання і смерть вказують на жахливу хибу в ній самій та у цілому світі, проте постійно намагається придушити це розуміння. Дуже часто в нашому ставленні до страждань і смерті ми нічим не відрізняємося від людей цього світу. Це питання буде розглянуто детальніше в останньому розділі цього уроку.

Б. Використання страждань Богом

Хоча світ ще й досі відчуває наслідки того, що відбулося у трагічний день гріхопадіння в Едемському саду, Бог залишається володарем над усім. Ще не все втрачено! Він вміє мудро використати і страждання, і гріх, і зло, щоб принести Собі славу, здобувши більшу пошану серед людей. Страждання — це мегафон, яким Бог привертає увагу людей і дає їм більше дізнатися про Себе. Він бажає, щоб усі люди чітко бачили Його риси та визнавали Його велич.

Сатана, навпаки, намагається спрямувати увагу людини в протилежному напрямку і використовує страждання, щоб принизити Бога в очах світу. Коли ми страждаємо, він намагається переконати нас у тому, що Бог втратив владу і що наші страждання є результатом того, що Йому не вдається керувати подіями всесвіту. Він також намагається переконати нас у тому, що Бог жорстокий і що Йому до вподоби, коли ми страждаємо, або що Він настільки дурний, що не знає, як уберегти нас від страждань. Сатана натякає, що, якби він був Богом, він би значно краще розібрався з ситуацією, і страждань не було б узагалі.

Отож ми бачимо, що страждання мають величезний потенціал як для покращення нашого розуміння Бога, так і для його спотворення. Звернімося до Книги Йова та дослідімо це питання більш докладно. Прочитайте Йова 1:6–2:10. На основі прочитаного уривка дайте відповідь на питання, подані нижче.

Питання 3. У віршах 1:8 і 2:3 ми бачимо, що на землі не було іншого такого праведника, як Йов. Чому ж тоді випробовування Йова було таким важливим?

Питання 4. Бог допустив, щоб сатана вразив Йова. На яке Боже ставлення до Йова вказує цей дозвіл?

¹ У Посланні до Римлян 5:12 Павло звинувачує Адама в приході на землю гріха, страждань і смерті. Непослух сатани став джерелом страждань і смерті в світі ангелів. Це не означає, що сатана не брав активної участі в гріху Адама або що він не приносить страждання в даний час, як він робив в 1-й і 2-й главах Книги Йова.

Божа любов до нас завжди лишається незмінною, особливо серед страждань. Як ми згодом побачимо, навіть у тому випадку, коли страждання бувають спричинені нашою неслухняністю і допускаються з метою нашого виховання, Божа любов залишається незмінною. Якщо ми сподіваємося зустрічати негаразди з належним ставленням, то про це слід добре пам'ятати. Усе, що відбувається в нашому житті, перш проходить через Божі мудрі та ніжні руки (Римлян 8:28).

Коли ми страждаємо, Бог шепоче нам в одне вухо: «Я все одно люблю тебе і впевнений у тому, що ти спроможний подолати теперішні терпіння, якщо покладешся на Мене». Але водночас сатана нашіптує нам в інше вухо: «Бог тебе ненавидить! Інакше як пояснити, що Він змушує тебе терпіти такі болі, навіщо руйнує твоє життя?»

Питання 5. Беручи за основу вірші 1:20–22 і 2:9–10, підсумуйте своїми словами дві відповіді Йова. Що він сказав про Бога?

Отже, Божа репутація значно підвищується в очах оточуючих, коли вони бачать, як ми наслідуюмо приклад Йова і терпеливо переносимо страждання. Вони бачать, що наш Бог є настільки великим, що ми продовжуємо поклонятися Йому і славити Його навіть за найважчих обставин. Саме з цієї причини нерідко буває так, що Бог **не визволяє** нас від того чи іншого лиха — щоб люди, побачивши, як Його благодать дає нам сили терпляче переносити страждання, змогли прославити Його.

У 2 Коринтян 12:7–10 ми читаємо, що іноді Бог допускатиме, щоб ми залишалися в болях та скруті, а не визволятиме нас від них надприродним чином. Питання не в тому, чи Він може визволити нас, а в тому, що у тій ситуації, яку ми переживаємо, принесе Йому найбільше слави. Прочитайте зазначений уривок та дайте відповіді на подані нижче питання.

Питання 6. У тілі Павла колючка залишалась й надалі, проте у його житті сталося чудо. У чому воно полягало?

Питання 7. Як страждання і немочі звеличують Божу благодать і силу?

Тут ми бачимо, що Богу необов'язково надприродним чином зцілювати нас або рятувати нас від тих чи інших страждань з тією метою, щоб люди побачили Його силу. Звісно, коли Він чинить такі чудеса зцілення чи визволення, тоді велично виявляється Його сила, але це не означає, що Його сила не може так само чи навіть величніше виявитися і тоді, коли Він допомагає нам з радістю приймати найважчі випробовування. Цілком зрозуміло, що святі в Єрусалимі з однаковою ревністю молилися і за звільнення Якова, і за звільнення Петра. Проте для Якова єдиним «визволенням», яке принесли ці молитви, став меч. Проте, якщо виходити з того, що Яків прийняв смерть, будучи сповнений Божою любов'ю та благодаті, то бачимо, що в обох випадках визволення була явлена Божа сила (Дії 12). Ми говоримо світу, що наш Бог є настільки гідним нашого служіння, що ми будемо завжди служити Йому незалежно від того, чи буде Він «надприродно» визволяти нас від бід. Те ж саме сказали цареві Навуходоносору й три юдейські мужі:

Якщо наш Бог, Якому ми служимо, може врятувати нас з палахкотючої огненної печі, то Він урятує й з твоєї руки, о царю! А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїм ми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися! (виділено нами) (Даніїла 3:17–18).

Нехай Бог дасть настільки ж мужнє та віддане Йому серце серед ваших вогняних випробувань!

В. Кінець страждань

Відомий християнський письменник Клайв Стейплз Льюїс якось сказав: «Наш Отець дає нам перепочинок у дорозі в гарних готелях, але Він не хоче, щоб ми помилково їх вважали за рідний дім²». Нерідко Бог виявляє це бажання у тому, що допускає, аби ми страждали. Страждання послаблює наш зв'язок із цим світом і спонукає нас спрямувати свої очікування на майбутній світ, у якому вже не буде болю. Що більше ми прагнемо непохитності майбутнього життя, то більшою бачимо нестабільність життя теперішнього.

Небесні нагороди також можуть бути натхненням серед випробувань. Наші страждання не залишаються непоміченими у Бога. Він записує нашу реакцію на різні скорботи — і великі, і малі, — і винагородить нас відповідно до того, як ми поводитися. Спортсмен, натхнений перспективою виграти приз, готовий витримувати найрізноманітніші фізичні труднощі. Мати, натхненна перспективою народження нового життя, готова переносити болі та незручності. Наскільки більшою буде наша мужність у стражданнях, коли ми знатимемо, що винагорода за них значно їх перевищить.

У Новому Заповіті при висвітленні тем страждань і переслідувань часто вводиться думка про небеса та нагороди. Утім нагороди не показуються як кінцева причина терпеливого перенесення страждань. Наш великий Бог заслуговує нашої слухняності незалежно від того, скільки ми отримаємо нагород. А нагороди слід розглядати лише як Боже визнання нашого вірного служіння. У важкі часи вони можуть стати додатковим стимулом, — на кшталт того, як стимулом можуть бути обіцяні працедавцем робітникові нова машина та оплачений місячний відпочинок на березі моря, які він зможе отримати при виході на пенсію. Працівник не буде вірно працювати тридцять років лише тому, що знає, що отримає таке заохочення, проте обіцяна нагорода час від часу підтримує його у роботі.³

Стосовно ж майбутнього страждання Новий Заповіт ясно говорить, що для віруючих і біль, і страждання, і навіть сама смерть приречені на зникнення. Для нас страждання є такими ж

² Lewis C. S. The Problem of Pain — New York: Macmillan, 1962. — P. 115.

³ Додатковий перелік віршів, у яких ідеться про страждання та нашу майбутню надію: Матвія 5:10–12; Івана 14:1–3, 16:20–22; Римлян 8:18–25; 1 Коринтян 9:24–27, 15:50–58; 2 Коринтян 4:16–18, 5:1–10; Филип'ян 2:16; 1 Солунян 4:13–18; 2 Солунян 1:4–10; 1 Тимофія 4:6–8; Євреїв 10:32–39, 11:32–40, 12:1–3; Якова 1:12, 5:7–11; 1 Петра 1:3–9, 13.

тимчасовими, як і цей світ, — вони не входять до досконалого Божого задуму щодо нашого майбутнього. Наслідки ж для невіруючих — це зовсім інше питання. Оскільки страждання закорінені у гріху, а невіруючі відмовляються прийти до Христа за прощенням, вони змушені будуть і далі терпіти страждання і зазнати вічної другої смерті.

Прочитайте Римлян 8:18–25. Це один із класичних уривків, які описують наш майбутній славний стан. Уважно прочитавши уривок, дайте відповіді на подані нижче питання.

Питання 8. Чому нинішнє створіння так сильно очікує з'явлення синів Божих? Яка природа цього з'явлення?

Питання 9. Опишіть своїми словами, що має на увазі Павло, коли пише про зітхання усього створіння.

Є певна різниця між радістю, яка, за словами Якова, повинна в нас бути у випробуваннях (Якова 1:2), і радістю, про яку пише Павло. Перша з'являється завдяки знанням того, що наші страждання здатні не тільки привести нас до зрілості, але і принести нам небесні нагороди. А та радість, про яку говорить Павло, до певної міри змішана з зітханнями. Радісні зітхання та болі матері, яка очікує народження дитини, відрізняються від нестримної та бурхливої радості, яка охоплює її відразу після народження дитини, коли вона бачить і чує плід своїх страждань. Тому другому виду радості, коли ми у своїх прославлених тілах лицем до лиця побачимо Христа, не будуть заважати ні страждання, ні гріх, ні будь-який біль. Це буде чиста радість!

Питання 10. Прочитайте 2 Коринтян 4:16–18. Як у цьому уривку і в Римлян 8 Павло заохочує нас до перенесення страждань?

Такий погляд вперед є ще одним важливим аспектом правильного ставлення до страждань. Що більше ми будемо відводити погляд від майбутнього, яке нас очікує, то більш нездоланими будуть видаватися теперішні страждання. А тому з нашого боку було б розумним дослухатися до поради Петра: «*Майте досконалу надію на благодать, що приноситься вам в з'явленні Ісуса Христа*» (1 Петра 1:13). Усі ми колись перемінимся та зодягнемся у безсмертя. Усі ми колись здобудемо перемогу над смертю і стражданнями.

«Отож, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуйтесь завжди в Господньому ділі, знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі!» (1 Коринтян 15:58).

Вправа 1

Чому ми страждаємо? Уявімо, що хтось прийшов до вас і запитав: «Якщо Бог такий люблячий і справедливий, чому тоді у світі стільки страждань?» Як би ви відповіли на це питання, беручи за основу розглянутий матеріал уроку? Запишіть свою відповідь і будьте готові обговорити його на зустрічі групи.

II. П'ять цілей страждань

Добре відомий вірш Римлян 8:28, у якому сказано: *«І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре»*, — вказує на те, що Бог може зробити так, що навіть страждання у нашому житті будуть доцільними (див. також Ефесян 1:11–12). Ми це чітко побачили, коли говорили про те, як Бог застосовує страждання. Нині ж ми детальніше розглянемо кілька причин, з яких Бог іноді допускає, щоб нас зачіпали страждання.

Бог має певну мету у всьому, що Він чинить. Це не означає, що щоразу, коли з нами щось відбувається, Бог хоче дати нам якусь науку. Звісно, під час наших випробувань нам треба просити про мудрість, аби вміти якомога краще зрозуміти, чи не намагається Бог привернути нашу увагу до тієї чи іншої галузі нашого життя. Але нам не слід чекати, що Бог даватиме нам детальний звіт за Свої дії. Саме це, здається, не до кінця зрозумів Йов (Йова 31:35; 19:7; 30:20–21). Бог має верховну владу над кожною деталлю нашого життя, і для всього, що з нами трапляється, Він має чітку та мудру мету, проте Він не завжди вирішує нас про неї повідомляти. Зазвичай ми маємо задовольнятися тим, що знаємо Його загальний задум.

Важливо пам'ятати, що страждання, як і саме життя, втрачають всякий сенс, якщо їх не контролює мудрий та всемогутній Бог. І справді, найважчими є ті трагічні переживання, які на перший погляд здаються колосальними та безглуздими помилками. Але коли настають такі важкі моменти, нам слід утриматися від суджень до того часу, коли явними стануть усі факти. Тоді ми побачимо, що Бог добре знав, що Він робить.

Перед тим як продовжити читання, виділіть кілька хвилин на те, щоб пригадати, чи було останнім часом у вашому житті або в житті близької вам людини якесь випробування, яке здається вам жорстокою «випадковістю». Потім помоліться і попросіть Бога, щоб Він оновив вашу віру у Його повновладний та цілеспрямований контроль над цією ситуацією.

А. Страждання будує основу для благовістя та збудування

Коли хтось страждає, інші люди — і християни, і нехристияни — зазвичай це зауважують. Чим сильніші страждання, тим уважніше оточуючі ставляться до кожного сказаного слова і до кожної дії, вчиненої у відповідь на важкі переживання. Подобається вам це чи ні, але страждання виштовхують людину «на сцену». Єдине питання полягає лиш у тому, наскільки достойним буде «виступ».

Коли нехристиянин бачить, як ви страждаєте від фізичного болю, але при цьому не скаржитеся, він це добре зауважує. Коли він бачить, як ви втішаєтеся у Бозі та прославляєте Його, навіть втративши когось із рідних або потрапивши у в'язницю, він дуже дивується. А коли

він бачить, як ви виявляєте справжню любов і турботу до тих, хто вас б'є та завдає вам фізичної шкоди, це просто вражає його.

Прочитайте Дії 16:19–34, де описано перебування Павла й Сили у в'язниці в Филипах, а потім дайте відповідь на наступні питання.

Питання 11. Що саме, швидше за все, спонукало ув'язнених уважно слухати спів та молитви Павла й Сили?

Питання 12. Назвіть кілька «чудес», які явно підготували серце в'язничного сторожа до того, щоб шукати Христа і повірити в Нього.

Ми не знаємо, наскільки сильно смерть Степана вплинула на молодого ревнителя Савла, але немає сумнівів у тому, що ангельське обличчя Степана ще довго переслідувало його. У будь-якому разі Павло наслідував приклад Степана, коли сам зазнавав несправедливих гонінь, навіть каменування.

Мало що так привертає увагу невіруючої людини, як вид того, хто несправедливо страждає, однак терпляче усе переносить. Така реакція є настільки рідкісною, що світ практично не знає, до якої категорії її віднести. Річ у тім, що ми, «підставляючи другу щоку», виявляючи любов до своїх ворогів і молячись за них, неодмінно змушуємо невіруючу людину питати себе: «Що це за людина? Звідки в неї сили, щоб так реагувати? Цікаво, як вона може весь час дякувати Богові навіть у таких стражданнях?» Через такі думки всі навколо починають думати, що в християнстві зрештою таки є зерно істини. Вони кажуть: «Напевно, ваш Бог таки дійсно великий, якщо ви продовжуєте служити Йому навіть тоді, коли здається, ніби Він без причини карає вас!»

Прочитайте 1 Петра 2:11–3:6, а потім дайте відповідь на питання вправи, яка подається нижче.

Вправа 2

Дослідіть 1 Петра 2:11–3:6.

- Що каже Петро у вірші 21 про те, з якою метою ми були покликані?
- Як ви думаєте, чому Петро вводить приклад Христа у свою мову про страждання?
- У віршах 1 і 2 показано, що завдяки покорі можна повернути до Христа свого чоловіка, дружину чи якусь іншу людину. Чи можна на основі цих віршів та решти уривку зробити висновок про те, що покора завжди приводить до того, що люди прийматимуть Євангелію? Поясніть свою відповідь.

Прочитайте Луки 21:10–19. Тут Ісус виголошує, що Його послідовники будуть переслідувані через віру в Нього і що це стане платформою (тобто можливістю) для благовістя. Далі Він

пояснює, що секретом успішного перенесення страждань є не добре продумані стратегії, а повне покладання на Бога.

Страждання також відкривають можливості для збудування християн. Вони бачать на живому прикладі, як слід терпеливо переносити життєві випробування, і, здобуваючи цю науку, набувають більш глибоке та більш точне розуміння Бога.

Прочитайте Дії 17:1–10 і 1 Солунян 1:1–2:2.

Після жорстокого побиття і тюремного ув'язнення у Филипах Павло та Сила залишилися вірними виголошенню Євангелії. Їхньою нагородою став ще більший супротив у Солуні, проте вони, як і раніше, безстрашно йшли слідами Христа.

Ці події не залишилися непоміченими солунянами, які вірно наслідували приклад Павла та його друзів, коли почалися гоніння у Солуні. Але на цьому все не закінчилося. Реакція солунян стала відомою християнам у цілому регіоні. Сам Павло у своїх далеких подорожах з гордістю згадував про їхню витривалість та віру, коли звертався до церков.

Зауважте ланцюгову реакцію, яка викликається стражданнями. Новини розходились, наче кола по воді, і у багатьох християн з'явилась можливість довідатися щось нове про Бога та зрозуміти те, як їм потрібно реагувати на власні біди й нещастя. Деякі навіть здобули таку честь, що їхні страждання, немов страждання Йова, були увіковічені для того, аби вплинути на майбутні покоління. Будьмо й ми, немов Йов, вірними серед наших страждань, аби ті, хто за нами спостерігає у світі, мали приклад, вартий наслідування.

Б. Страждання відточує наш погляд і характер

Болі зростання не є ознакою якихось вад. Навпаки, вони вказують на те, що усе йде правильно. Будь-яке зростання, навіть і на духовному рівні, супроводжується певними незручностями. Для переходу з нижчого рівня знань або вмінь до вищого завжди треба попрацювати та перетерпіти болі. Це справедливо і для спортсмена, і для вченого, і для християнина.

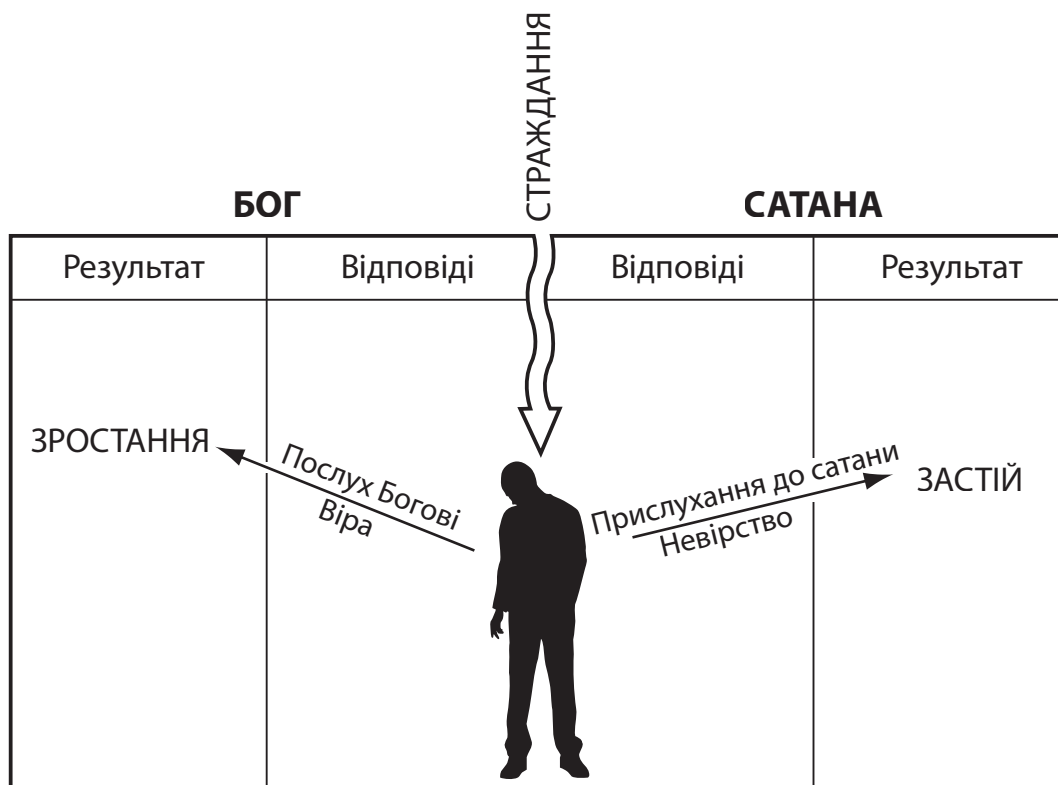

Схема 9–1

Отож на страждання та спокуси можна дивитися як на послідовність віх зростання або на серію перевірок. Бог допускає страждання, спокуси й випробування в нашому житті з надією на те, що ми реагуватимемо на них з вірою, і це приведе до зростання. Пройшовши одне випробування, ми можемо бути впевнені, що далі на нас чекає ще одне, яке спонукатиме нас до подальшого зростання.

Сатана, природно, сподівається, що страждання і спокуси сповільнять або зовсім зупинять наше зростання, змусивши нас через брак віри не пройти випробування. Бог хоче стражданнями збудовувати наш характер, а сатана — зруйнувати його. У такому світлі будь-які страждання можна віднести до категорії випробувань або спокус. Не кожне випробування і не кожна спокуса містить у собі страждання в загальному розумінні цього слова, але будь-яке страждання можна розглядати як певне випробування. Коли ми страждаємо, у нас є вибір — коритися Богові з вірою або з невір'ям слухати сатану. У нас може бути зростання, застій або регрес. Обирати нам самим.

Страждання розвиває і відточує наш погляд на Бога і на життя. Коли ми заклопотано біжимо життям, Бог часом допускає страждання, аби ми трохи сповільнилися. Це допомагає нам краще зважити на життєві пріоритети та не надто захоплюватися другорядними справами.

Страждання також допомагають нам зберігати пильність. Ризик впасти в духовну самозаспокоєність є завжди, але страждання спонукають нас до того, щоб ми у всьому постійно поклалися на Бога, а не на самих себе. Іноді при прокладанні нових швидкісних шосе навмисне роблять повороти, аби водії не засинали, що нерідко трапляється на довгих прямих відрізках траси. Можливо, саме цей принцип мав на увазі Соломон у Книзі Екклезіяста 7:13–14.

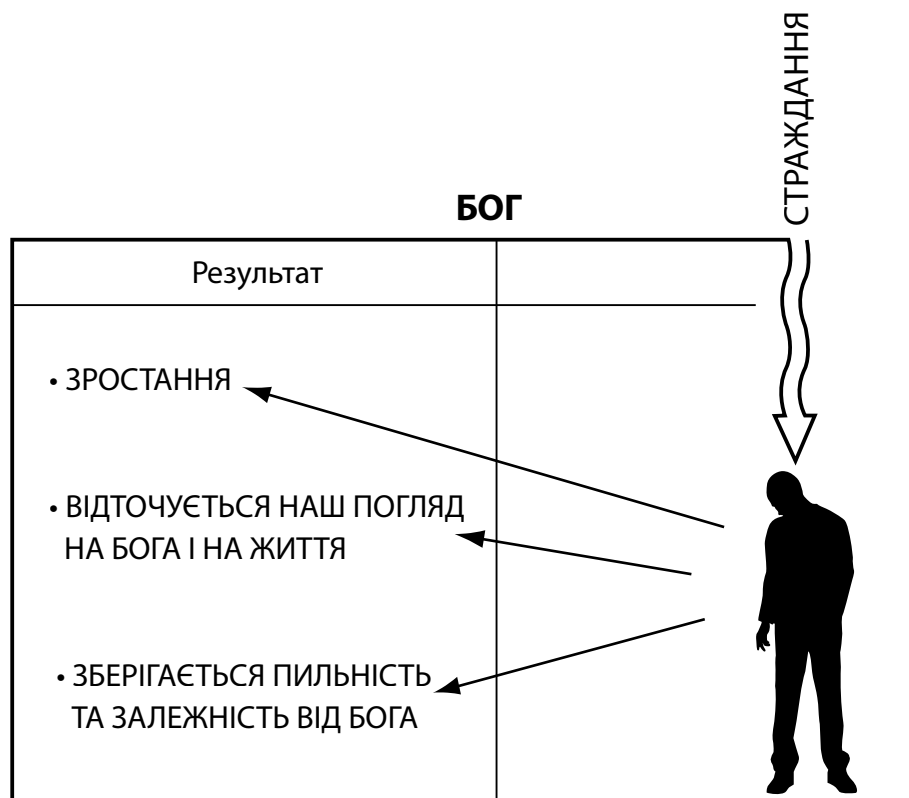

Схема 9–2

Бог був більше зацікавлений у тому, щоб страждання Йова допомогли йому відточити та очистити його погляд і його характер. Перегляньте Йова 1 і 2, прочитайте розділи 3, 38, 40:1–9 та 42:1–9, а потім дайте відповідь на наступні питання.

Питання 13. Йов не прокляв Бога. Що ж він прокляв? Чому? Чи була його реакція зрілою? Поясніть.

Питання 14. З огляду на уривки Йова 38:1–4 та 40:1–9 підсумуйте, що Бог сказав про реакцію Йова на страждання, які йому довелося зазнати.

Питання 15. У тому уривку, де йдеться про природу, на яких двох божественних рисах Бог наголошує знову і знову? Беручи це до уваги, що ми можемо сказати про погляд Йова на Бога? Чи Йов зрозумів, що йому казав Бог?

Питання 16. Яку потіху в стражданнях ми можемо знайти у знанні про те, що Бог є всемогутнім та всезнаючим?

В оповіді про Йова від самого початку чітко видно, що Бог повністю контролював ситуацію. Сатана не міг нічого зробити без Божого допуску — лише Бог у Своїй мудрості та добрості встановлює ті чи інші межі. Розуміння цього може дати нам велику потіху в наших утисках і скорботах.

Спочатку Йов наводив численні докази того, що він дійсно знав свого Бога. Він визнав, що Бог є Господом усього і що у будь-яких обставинах Він гідний приймати поклоніння від людини. Проте ближче до кінця книги стає зрозумілим, що Йову треба було дізнатися ще щось про Бога. Він здобуває потрібну науку. Йов знав Бога значно краще після усіх перенесених випробовувань.

Страждання не лише відточують наш погляд на Бога і на життя. Бог може вживати їх для того, щоб очистити нашу віру й наш характер.

«Тиштесь з того, засмучені трохи тепер, якщо треба, всілякими випробовуваннями, щоб досвідчення вашої віри було дорогоцінніше за золото, яке гине, хоч і огнем випробовується, на похвалу, і честь, і славу при з'явленні Ісуса Христа» (1 Петра 1:6–7).

За допомогою страждань Бог відсікає зайве в тих ділянках нашого характеру, які не є віддзеркаленням Його образу. У такому сенсі кожен із нас досі перебуває «у стадії підготовки». Є дуже справедливий вислів: «Виявіть до мене терпеливість — Бог ще на закінчив наді мною Свою працю».

Прочитайте Якова 1:2–4 та Римлян 5:1–5. У цих двох уривках ідеться про переживання страждань і про їхні результати. Уважно порівняйте ці уривки, а потім дайте відповідь на подані нижче питання.

Питання 17. На основі цих двох уривків зробіть узагальнений висновок щодо того, що можуть принести у наше життя страждання та спокуси.

Вправа 3

Кінцевим результатом страждання має бути надія. Поясніть, як, на вашу думку, слід розуміти цю біблійну концепцію. Див. Римлян 5:2 та 8:23–25. Як таку надію можна порівняти з тим, що Яків називає кінцевим результатом випробовувань? Див. Якова 1:12.

Такі риси характеру і такий погляд на життя бажають мати усі, хто є християнином. Проте зауважте, що усе це має свою ціну. Ми повинні бути готові витерпіти біль у тій чи іншій сфері, перш ніж у нашому житті зможе відбутися якесь зростання. Якщо дивитися на страждання у цьому світлі, то вони можуть і повинні приносити справжню радість, а не розчарування і засмучення.

В. Страждання є виховним покаранням за неслухняність

Троє друзів Йова довідалися, що страждання можуть мати й інші причини, крім гріха, але ми знаємо, що іноді причиною наших страждань є непослух.

У Старому Заповіті благословення зазвичай було результатом послуху, а нещастя і страждання — результатом непослуху. Левит 26; Повторення Закону 28; Книга Суддів; Амоса 1–2

та інші уривки є добрими прикладами такого правила. Бог застосував страждання, щоб люди усвідомили свої гріхи та відвернулися від них. І для християнина, і для невіруючої людини такий тип страждання в дійсності є свідченням того, що Бог любить людину і не бажає, щоб хтось продовжував жити без покаяння у стані спротиву Богові.

Наш Небесний Отець дбає про нас, християн, а тому карає нас за непослух. Прочитайте Євреїв 12:5–13.

Питання 18. У Євреїв 12:5–6 міститься цитата з книги Приповістей. Про що нам нагадують ці вірші, аби ми не занепадали духом, приймаючи дисциплінарне покарання за свої гріхи?

Вправа 4

Як ви думаєте, чому ми так легко забуваємо про користь покарання, коли карано нас самих? Як це можна виправити?

Якщо ми підпорядкуємося Божій програмі підготовки та дисциплінування, то почнемо уподібнюватися до Нього. Для такого підпорядкування треба відмовитися від пручань і бунту, коли Бог вирішить, що нас слід добряче «відшмагати». Якщо ми будемо й надалі чинити опір, Він «шмагатиме» нас ще суворіше.

Деякі коринтяни грішили у тому, як вони поводитися під час Вечері Господньої. Вони соромили бідних християн у своїй громаді, влаштовуючи розкішні бенкети перед тим, як приступати до Господньої Вечері. Павло був змушений нагадати їм про серйозність цієї постанови. Див. 1 Коринтян 11:20–34.

Страждання можуть (хоча і не обов'язково) бути вказівкою на те, що ми згрішили. Коли ми страждаємо, нам слід дослідити себе, щоб переконатися, що Бог не намагається звернути нашу увагу на якийсь гріх. Йов так і зробив, і він заявив, що, наскільки він міг визначити, Бог не карав його за якийсь гріх (див., наприклад, Йова 27:1–6). Більшості із нас про це навіть не потрібно казати, оскільки щоразу, як ми страждаємо, ми думаємо, що це нам дається за якийсь неправильний вчинок. А тому варто слідкувати за собою, щоб не віддатися надмірному самоспогляданню та безпідставному почуттю вини. Святий Дух відкриватиме нам наші гріхи. Нам потрібно лише бути уважними.

У будь-якому разі ми повинні просити Бога давати нам мудрість і правильний погляд на дійсність у наших лихах, щоб ми, наскільки це можливо, могли визначити, що ми відчуваємо — «біль зростання» або біль від «шмагання». А якщо Бог воліє не повідомляти нас причин наших випробувань, то нам потрібно наслідувати приклад довготерпіння Йова та вірити в те, що Бог і надалі все контролює і любить нас.

Г. Завдяки стражданню покращуються наші стосунки з людьми

На жаль, іноді нам потрібно зазнати страждань, щоб у нас розплющилися очі і ми побачили, що інші люди є важливими. Наш погляд дуже легко може замутилося усякими речами та справами. А страждання можуть розвіяти цей туман, і тоді ми починаємо розуміти, що справжньою цінністю є лише Сам Бог та люди навколо нас.

У житті часто буває так, що люди не можуть відкинути дрібні відмінності, що їх розділяють, доки не прийдуть страждання і не виштовхнуть ці дрібниці з поля зору. Страждання змушують нас переглянути критерії, за якими ми оцінюємо, з ким нам будувати відносини.

Через страждання ми наближаємося до людей, яких зазвичай ми не допускали до свого кола. Страждання відкривають нові канали зв'язку між нами та великим розмаїттям інших людей, розширюючи наші можливості для служіння.

Прочитайте 2 Коринтян 1:3–11 і 7:5–7, а потім дайте відповідь на подані нижче питання.

Питання 19. Бог є кінцевим та найвищим джерелом усякої потіхи. Але відповідно до цих уривків які засоби Він часто використовує для того, щоб нас потішати?

Питання 20. Які риси, що дозволяють утішати інших людей, розвиваються у нас під час страждань?

Питання 21. Павло закликає коринтян допомогти йому молитвою у його скорботі, що трапилася в Азії. Коли багато людей моляться за людину, яка страждає, що примножується при отриманні відповіді (2 Коринтян 1:11)?

Коли ми розділяємо страждання іншої людини через наші молитви та підбадьорення, ми на власному досвіді пізнаємо глибшу християнську єдність з цією людиною. Ми вчимося потішати. А ця людина вчиться приймати потіху та потішати інших. А коли зростає якість міжособистісних стосунків у Тілі Христовому, тоді зростає і єдність.

На жаль, так стається не завжди. Буває, що навіть тоді, коли Бог допускає, аби страждання торкнулися тієї чи іншої частини Його Тіла (якоїсь місцевої церкви), щоб її об'єднати, громада все одно продовжує суперечки та поглиблює розбіжності.

Церква в Коринті мала таку проблему. Розділення були однією з основних рис цієї церкви. Якраз на тлі таких розділень Павло наводить яскраву аналогію з людським тілом у 1 Коринтян 12. Він пише, що Бог задумав людське тіло як єдину взаємопов'язану систему, яка здатна підтримувати сама себе. І Його задум для Христового Тіла є таким самим.

Питання 22. Прочитайте 1 Коринтян 12:26. На чому тут наголошує Павло, кажучи про страждання?

Д. Страждання поглиблюють нашу відданість Христові

Якщо вам доводилося служити в армії у воєнний час або переживати якусь катастрофу чи масштабну кризу, то ви з власного досвіду знаєте, що між людьми, які опинилися разом у подібній ситуації, встановлюються особливі тісні зв'язки. Нас вабить до тих людей, які пережили те ж саме, що й ми. Тут варто зауважувати приклад Давида та Йонатана (1 Самуїлова 18:1–4). Вочевидь, між ними швидко встановився тісний зв'язок, тому що Йонатан багато у чому бачив у Давиді самого себе. Вони обидва були надзвичайно хоробрими й обидва самотійно перемагали филистимлян, коли всі шанси були проти них (див. 1 Самуїлова 14:1–15 та 1 Самуїлова 17).

Таким спільним «ворогом» можуть бути переслідування з боку невірних, землетрус або якісь інші види страждань. Але коли ми плечем до плеча з друзями боремося з такими обставинами, ми стаємо більш відданими нашим соратникам і тій справі, за яку ми боремося. Павло торкається цієї думки у Филип'ян 1:27. Кінець цього вірша можна перекласти так: «борючись плечем до плеча заради Євангелії».

Оскільки світ переслідував Христа, нам як Його слугам не варто очікувати кращого до себе ставлення. У багатьох уривках Нового Заповіту підкреслено наш привілей та покликання бути учасниками таких самих страждань, яких зазнав Христос (Матвія 10:24–25; Івана 15:18–16:4; Римлян 8:17; 2 Коринтян 1:5, 4:10; Филип'ян 1:29, 3:10; Колосян 1:24; 2 Тимофія 2:3, 12, 3:12; 1 Петра 2:21, 4:1, 13–16).

У Книзі Дії 5:17–42 йдеться про те, що Петро та апостоли відчули на собі доволі сильні переслідування за Христа. Коли їх заарештували вдруге, вони викликали у провідників єврейського народу таке обурення, що їх мало не вбили на місці (вірш 33). Але їх не стратили, а побили та знову наказали їм не проповідувати Євангелію.

Вправа 5

Прочитайте Дії 5:41–42. Як ви думаєте, чому апостоли вважали за честь втерпіти таке жорстоке поводження заради Христа? Запишіть відповідь у свій зошит.

Сатана і наші земні гонителі бачать у стражданнях засіб зупинити поширення Євангелії. Але зазвичай переслідування та гоніння приводять до інших результатів, якщо ми вміємо побачити, яка це честь. Історія церкви є яскравим прикладом того, як знову і знову кров мучеників ставала зерном, з якого росла церква.

Страждання мають потенціал до зміцнення нашої відданості Христові, але, крім того, вони виявлять, наскільки ми зараз є посвячені Господу. Якщо навіть невеликі нещастя можуть завадити нашому послуху Христові, то цілком зрозуміло, що наша відданість Йому є не надто глибокою.

Тією подією, яка послужила до відновлення вірності Петра Христові, могло бути те, що він був свідком страждань Ісуса на хресті. Христовий приклад страждань, про який каже Петро в 1 Петра 2:21, не був повним без Його смерті на хресті. Тому після дня П'ятдесятниці, коли Петро та інші апостоли глибше усвідомили, як сильно Христос постраждав за них, їхні власні страждання від порівняння немовби зменшилися.

Питання 23. Прочитайте Євреїв 12:1–4. Які дві причини не слабшати у «боротьбі», до якої нас покликав Бог, названо у цих віршах?

У стражданнях є великий потенціал для поглиблення нашої любові до Христа, оскільки вони дають нам у незначній мірі відчути ті страждання, які Він витерпів заради нас. Щоразу, як ми зазнаємо несправедливих страждань, ми маємо зупинитися на мить та згадати Його муки в саду та біль на хресті.

Вправа 6

Відведіть зараз час для того, щоб повторити п'ять цілей страждання, які ми щойно обговорили. Запишіть перелік у своєму зошиті, а потім до кожної цілі наведіть по одному прикладу з власного життя. Це мають бути приклади того, як Бог через страждання досягав названої мети.

III. Наша реакція на страждання

Деякі люди втікають від страждань, інші заперечують їхнє існування. Деякі хочуть їх приховати, намагаючись показати життя кращим, ніж воно є. Як ви реагуєте на страждання у своєму житті та в житті інших людей? Як ми зазначили на початку уроку, наша реакція на страждання є визначальною у тому, яку науку ми здобудемо з них.

Протягом цілої Біблії ми бачимо наголос на тому, що людина несе відповідальність за власні рішення. Вона не завжди відповідальна за ті ситуації, в яких опиняється, проте **завжди** відповідає за ті рішення, які вона приймає в цих ситуаціях.

Коли в наше життя приходять страждання, нам не потрібно годинами чи навіть днями розмірковувати над тим, що за ними стоїть. Наша увага має зосередитися на тому, як ми на них відреагуємо.

А. Наша підготовка до страждань

Коли нас затягне криза, тоді вже запізно до неї готуватися. Коли це сталося, наш погляд на життя і наші подальші дії будуть відповідати вже виробленим схемам мислення. Для досягнення успіху ключовим чинником є завчасна підготовка.

Уявіть собі двері до вашого розуму, і ці двері накриті сіткою. І що краще ви розумієте дійсність у тому вигляді, як вона віддзеркалена у Божому Слові, то щільнішою є сітка. А тепер уявіть собі обман у вигляді маленьких камінчиків чи гальки. Що щільнішою буде сітка, то менше неправди зможе потрапити у ваш розум.

«Бог мене ненавидить». «Немає сенсу далі терпіти ці страждання». «Певно, я у чомусь згрішив». «Ці страждання порушують мої права, які я маю як Божу дитина». Це лише кілька прикладів тієї неправди, яка напирae на двері вашого розуму, бажаючи проникнути всередину. Але що більше ми насичуємо свій розум біблійним розумінням дійсності, то більшою стає наша здатність терпіти страждання. Наші внутрішні переконання визначатимуть, яким буде наше життя назовні. Див. Приповісті 4:23 та Марка 7:20–23.

Ще один чинник підготовки до страждань пов'язаний зі страхом. Страх робить біль нестерпним. Він може покалічити нас не тільки психологічно, але й фізично. Через страх ми виправдовуємо безвідповідальність і непослух у своїй поведінці.

Питання 24. Прочитайте Матвія 10:24–31. У цьому уривку Ісус тричі застерігає нас: «Не лякайтесь». Які дві справи Він наказав нам робити?

Є природний людський страх (наприклад, той, що Ісус відчував у саду), у якому немає нічого хибного. Ніхто не прагне болю. У нас є природна реакція на біль, через яку ми намагаємося його уникати. Але страх, проти якого застерігає Ісус, — це боязкість у поведінці. У Гефсиманському саду Він підкорив Свою волю Отцеві та пішов на хрест «безстрашно», хоча як людина, така ж сама, як і ми, Він відчував емоційний страх перед муками.

Ісус **велить** нам чинити так само. Повеління спрямовані до нашої волі. Ми майже не маємо змоги контролювати емоційний бік страху, оскільки ми за своєю людською природою наділені вродженими механізмами захисту. Проте ми можемо контролювати свою реакцію на ці емоції та на ситуації, у яких ми опиняємося. Непослух Христовим повелінням неможливо виправдати тим, що нам страшно. Вироблення у собі реалістичного погляду на страх є чудовою підготовкою до страждань, з якими нам доведеться стикатися протягом життя. Про страх ідеться, серед іншого, у таких віршах: Псалом 27:1; 46:2–4; 91:1–16, Приповісті 3:25–26; 29:25, Ісаї 2:22, Матвія 24:6, Луки 12:32, Івана 14:1, 27; 16:33, 1 Петра 3:6 і 1 Івана 4:17–18. Читання псалмів може бути великою потіхою у важкі моменти, оскільки в них ми бачимо, як інші з вірою реагували на страх.

Б. Наші дії у відповідь на страждання

Багато християн потрапляють в пастку, вважаючи, що для справжнього прославлення Бога нам обов'язково брати участь у грандіозних справах, спрямованих на приведення світу до Христа. Вони не розуміють того, що один із найвиразніших способів принести Богові славу — це просто дякувати Йому та вихвалити Його серед страждань.

Йов тихо сидів у попелі десь у країні Уц. Навіть попри те, що він почував себе вкрай незначним, його терпеливість та готовність поклонятися Богові у відповідь на тяжкі страждання ще й досі, багато століть по описаних подіях, продовжують приносити Богові славу. Дивовижно!

Проте бути вдячним серед суворих випробовувань важко. Це для нас неприродно. Зазвичай нашою реакцією є схильність до озлоблення, бо нам здається, що в нас є якесь право на безболісне існування.

Христос — це найвищий приклад того, хто залишив утіхи Свого небесного дому задля страждань та болючої смерті на землі. Він поступився Своїм правом на виключно божественне існування, спільне з Богом Отцем та Святим Духом. Він відклав Свій привілей царювати на небесах разом з Отцем і Святим Духом, яким користувався доти. Його престол був «порожнім» понад три десятиліття.

Питання 25. Прочитайте Филип'ян 2:3–11. У цьому уривку така риса характеру, як упокорення, називається у зв'язку з відмовою від своїх прав. Як пов'язані ці два поняття? Як упокорення, або смирення, допомагає нам переносити страждання?

Будь-яка озлобленість зникає тоді, коли ми виявляємо готовність відмовитися від усіх своїх привілеїв, які ми отримали як Божі діти. Коли Йов зіткнувся зі стражданнями, в його житті (принаймні спочатку) не було озлобленості. Він знав, що все, що сама його істота й усі його статки належали Богові, і тому він не мав жодних підстав заявляти про свої права. Таким чином він дійсно зміг виконати Божу волю щодо себе, складаючи за все подяку.

Страждання є таким життєвим досвідом, завдяки якому Бог вчить нас бути задоволеними та вдячними у всьому (Филип'ян 4:11–12). Коли ми пізнаємо секрет вдоволення за будь-яких обставин, непослух вже не буде для нас привабливим. Ми навчимося знаходити радість у слідуванні за Богом і у добробуті, і в скруті. І що більшою є наше вдоволення тим, що Бог нам дає, то меншим ставатиме спокуса до озлобленості.

У додатку ви знайдете результати дослідження під назвою «Страждання — біблійний огляд». Прочитайте його зараз.

Проект — дії у відповідь на страждання

Виберіть якусь трудність, яка зараз є у вашому житті. Складіть перелік, у якому буде зазначено, як, на вашу думку, Бог може використати її. Як ви можете змінити свою реакцію на те, що зараз з вами відбувається, аби принести Богові славу? Зазначте кілька віршів, які протягом цього уроку допомогли вам краще зрозуміти страждання та додали сил їх переносити. Наступного тижня поділіться з іншою людиною, яка зараз теж страждає, тим, чого Бог вчив вас у ваших труднощах. Наведіть також кілька віршів, які виявилися корисними для вас. Запишіть, що було найкориснішим для вас, з ким ви поділилися і який був результат.

Завершення

Чи матимете ви користь від своїх страждань, залежить від вашої реакції на них, а те, якою ця реакція буде, визначається вашим поглядом.

Страждання ввійшли в цей світ разом з гріхом та бунтарством, а не раніше. Ангели й люди самі накликали їх на себе. Проте Бог зараз мудро використовує страждання для досягнення Своїх благих цілей. Прийде день, коли з життя тих, хто визнає Його за Господа над усім, Він повністю усуне їх разом із гріхом і смертю.

Страждання немов виштовхують нас на сцену під яскраве світло прожекторів. Усі спостерігають за нами, бажаючи побачити, наскільки великим є Бог відповідно до нашої віри. Нехай би ми, як Йов, звеличували Його велич у світі не тільки в часи процвітання, але й у скорботах!

А Бог усякої благодаті, що покликав вас до вічної слави Своєї в Христі, нехай Сам удосконалив вас, хто трохи потерпів, хай упевнить, зміцнить, уґрунтує. Йому слава та влада на вічні віки, амінь. Амінь (1 Петра 5:10–11).

Якщо вам сподобався цей урок, то вас можуть зацікавити й інші уроки курсу «Посвячене християнське життя». Є так багато того, що треба навчитися, а іноді просто пригадати, впродовж цієї духовної подорожі. На початку наведений список всіх уроків, кожен з яких може допомогти вам у якомусь аспекті вашого духовного життя.

Відповіді на питання

Питання 1

Приклади страждань:

- а) страх і почуття провини Адама і Єви (вірш 10);
- б) назавжди пошкоджене тіло змія;
- в) фізичні муки Єви у дітонародженні (вірш 16);
- г) страждання і тяжка праця Адама для добування поживи (вірш 17–19);
- д) фізична смерть не лише Адама, але й усього живого.

Примітка: Ще один приклад можна знайти у вірші 15, який є доволі складним. Описане тут протистояння та викликані ним страждання можуть стосуватися трьох сфер: 1) фізичне протистояння між плазунами, зв'язаними зі змієм, і людьми (чи жінками зокрема), 2) протистояння між сатаною і людьми, 3) протистояння між сатаною і Сином Людським, Ісусом Христом.

Питання 2

Ваша відповідь.

Ось кілька прикладів: навантаження на роботі, посуха, голод, утиски з боку нехристиян, інфляція, хвороба, смерть, фінансова незабезпеченість пенсіонерів.

Питання 3

Йов був найкращим Божим праведником, і, якби він не витримав випробовування, то це означало б, що і всі інші люди того часу теж не змогли б його витримати.

Питання 4

Те, що Бог дозволив сатані вразити Йова, свідчило про Божу повагу до Йова та його характеру та абсолютну впевненість у тому, що Йов витримає випробування. Тому випробування, яких зазнав Йов, зовсім не означали, що Бог його зненавидів.

Питання 5

У Йова 1:20–22 Йов поклонився Богові та сказав, що все від Бога і все належить Йому, і що Бог має повне право чинити так, як Йому до вподоби. (Примітка: питання людських прав у зв'язку з реакцією людини на страждання буде розглянуте в останній частині уроку). У Йова 2:10 він говорить, що Бог контролює всі обставини та в кожному окремому випадку знає, що робить. Крім того, Йов своїми словами дає зрозуміти, що Бог є настільки великим, що Він гідний людського служіння і в часи добробуту, і в часи скрути.

Питання 6

Чудо полягало в Павловій реакції на страждання. Завдяки силі Божої благодаті у його житті він міг дякувати Богові серед усіх випробувань.

Питання 7

Страждання і немочі змушують нас більше покладатися на Бога та Його силу, і тоді свої страждання ми приймаємо радісно та переможно, що з усією очевидністю свідчить про те,

що це можливо лише завдяки дії Його благодаті в нас. І тому що численніші та сильніші наші випробування, то очевиднішим робиться те, що є Той, Хто надприродно допомагає нам їх переносити та перемагати, і світ тоді бачить у нас все більше і більше Божої сили та благодаті.

Питання 8

Враховуючи те, що у віршах 18, 19, 21 та 23 у Римлян 8 йдеться про одну й ту ж саму подію, можна стверджувати, що з'явлення синів Божих — це той день, коли християни отримають свої досконалі, безсмертні й прославлені тіла, вільні від усякого гріха і страждання, а саме творіння звільниться від пут, в які воно було закуте через перворідний гріх (пор. 1 Коринтян 15:51–54; 1 Петра 1:13; Филип'ян 3:21).

Питання 9

Ваша відповідь

Тягар цього упалого світу разом з нашими упалими тілами пригнічує наш дух, і ми разом з усім творінням страждаємо від того, що Павло називає «муками породу», гаряче чекаючи майбутнього звільнення від цього постійного тиску (див. 2 Коринтян 5:1–4; пор. Филип'ян 1:22–24; «стогін» Соломона, про який ідеться у Книзі Екклезіяста, також здається дуже схожим до того, про що каже Павло).

Питання 10

Він нагадує нам, що наша майбутня вічна слава є незмірно більшою від незначних тимчасових випробувань, які зараз стаються з нами. Він бачить цю майбутню надію як щось цілком певне, чого варто чекати, не втрачаючи терпіння.

Питання 11

Ув'язнені слухали дуже уважно, оскільки Павла та Силу було жорстоко побито за кілька годин до цього. Можливо, вони навіть чули, що їх було побито через те, що вони зцілили одержиму дівчину.

Питання 12

Серце в'язничного сторожа було підготовлено завдяки таким чудесам:

- а) надприродна реакція Павла й Сили після жорстокого побиття;
- б) землетрус, через який відчинилися всі двері та поспадали усі кайдани;
- в) усі ув'язнені залишалися у своїх камерах.

Питання 13

Йов прокляв свій день народження. Через величезний біль та важкі страждання (і душевні, і фізичні) Йов з плачем заявляє, що йому було б краще не народитися.

Це важке питання. Якщо людина зламала руку, то немає нічого хибного у тому, щоб кричати від болю. Сам Йов у Книзі Йова 6:26 саме таким способом, здається, виправдовує свої слова. Однак можна стверджувати, що навіть у тому разі, коли насправді він не мав на увазі сказаного, він дав гіркоті більшого ходу, ніж було слід. Вочевидь, його реакція була не досить зрілою, хоча і цілком зрозумілою, якщо зважити на обставини. І перед кінцем книги стає зрозуміло, що він зайшов надто далеко, і Бог дорікає йому за це. Інші приклади можна знайти у Єремії 20:14–18 та 1 Царів 19:4.

Питання 14

У Книзі Йова 38:1–4 Бог сказав, що Йов занадто високо оцінював власну мудрість. Далі Бог допоміг Йову набути більш реалістичне уявлення про себе. Бог навіть кинув Йовові виклик та запропонував йому чогось навчити Господа щодо створення всесвіту. У Йова 40:1–9 Він каже, що Йов зайшов занадто далеко, беручи на пробу Божі шляхи (зауважте вірш 8: «Чи ти хочеш порушити право Моє, винуватити Мене, щоб оправданим бути?»). Загалом, Бог сказав, що Йов фактично ставив себе на один рівень з Богом, а Божа відповідь у формі уроку про природу була спробою показати Йовові, наскільки сміховинна це справа.

Питання 15

Наголос робиться на Божій всемогутності (і верховній владі) і на Його всевіданні (і мудрості) (серія питань «Чи можеш?», «Чи знаєш?»). Посеред своїх випробувань Йов забув, наскільки Бог є насправді великим, сильним і мудрим. Йов зрозумів, що йому сказав Бог. У Йова 42:1–6 він визнає, що Бог воістину всемогутній («можеш Ти все» — вірш 2) і всевідаючий (вірші 3 та 4).

Питання 16

Оскільки Бог всемогутній, ми знаємо, що Він все тримає під контролем навіть тоді, коли ми страждаємо. З нами ніщо не відбувається випадково; все має свою мету в Його задумі. Він не попустить, щоб ми випробовувалися більше, ніж можемо. Оскільки Бог всевідаючий, Він завжди знає, що робить, — навіть коли ми страждаємо. Він знає, що для нас найкраще, і ніколи не буде карати нас по-сади́стськи. Якщо ми будемо пам'ятати про це під час страждань, то наша реакція на них докорінно зміниться.

Питання 17

Страждання і спокуси приводять до зрілості.

Питання 18

Бог однаково любить нас як Своїх дітей, і саме тому Він витрачає час на те, щоб картати нас.

Питання 19

Бог часто потішає нас через інших християн. У 2 Коринтян 1:4–6 ми бачимо, що Бог хоче, щоб ми потішали інших тією потіхою, якою Бог потішає нас у наших стражданнях. У 2 Коринтян 7:5–7 Бог потішив Павла і через Тита, і через християн з Коринта.

Питання 20

У нас розвиваються співчуття та чуйність. Що більше ми страждаємо, то більше можемо співчувати стражданням інших. Перед Джонні Ерексон Тада, знаменитою християнською письменницею та оратором, яка залишилася паралізованою після нещасного випадку, відкрилося безліч можливостей завдяки її інвалідності. Тепер вона може потішати не лише інших паралізованих людей, але й усіх страждених. Її особисті стосунки з людьми стали глибшими та ближчими.

Питання 21

Вдячність тих, хто молився. Коли більше людей, що моляться, то більшою стає і кількість тих, кому випадає честь бути свідком Божої дії та дякувати за усе, зроблене Ним.

Питання 22

Як людське тіло намагається допомогти ураженій частині та робить усе необхідне для uzдоровлення, так само й тіло Христове має звертати особливу увагу на тих членів церкви, які страждають.

Питання 23

Перша причина — це хмара свідків, про яку йдеться в Євреїв 11 — це всі ті, хто свідчив про Божу вірність (зауважте слово «тож», з якого починається розділ 12). Їхній приклад повинен підштовхувати нас у нашій боротьбі. Друга причина — це приклад страждань Христа. Той факт, що Він перетерпів такий перекір проти Себе (вірш 3), повинен допомагати нам не занепадати духом. Розглядаючи цю тему, див. також Євреїв 2:14–18 і 4:14–16.

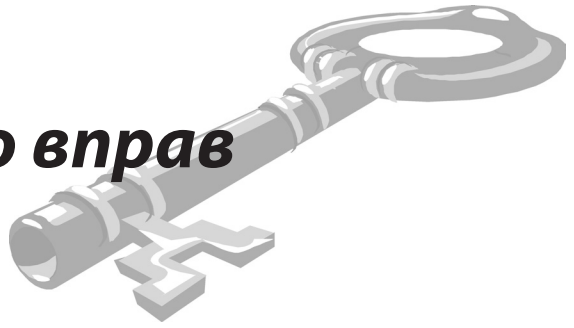
Питання 24

Він заповідав нам говорити (виголошувати) Його слово (з тексту зрозуміло, що навіть серед гонінь), а також боятися і поважати Бога.

Питання 25

По своїй суті вони є синонімами. Упокоритися — це відступитися від своїх прав. Горда людина не може цього зробити. Вона хоче утримати все, що їй належить. Упокорена людина готова відступитися від усього. Якщо ми маємо правдиве смирення, якщо ми готові упокоритися та відступити від усіх своїх прав, то сприймемо будь-яке лихо — навіть смерть на хресті — з готовністю і без озлобленості.

Відповіді до вправ

Вправа 1

Ваша відповідь.

Будьте готові розповісти про це на зустрічі групи.

Вправа 2

- а) Петро говорить, що ми, як Христос, покликані бути терпеливими та покірними, коли чинимо правильно і страждаємо за це.
- б) Імовірно, Петро наводить приклад Христа, тому що Він є найвищим прикладом несправедливих страждань. Ісус за все своє життя жодного разу не згрішив, проте з Ним повелися так, немов Він був найогиднішим грішником на землі. Крім того, Він відповідав на це несправедливе поводження любов'ю, покірно і лагідно віддавшись на муку. Він не заявляв про жодні свої «права», а покладався на Бога, який принесе справедливість. Ми, своєю чергою, маємо йти «слідами Його» і під час страждань запитувати себе: «Як у цій ситуації реагував би Ісус?»
- в) Покора, особливо у таких обставинах, коли з людиною поводяться несправедливо, настільки суперечить гріховній природі, що люди, коли бачать від вас таку реакцію, у глибині душі розуміють, що ви чимось привабливо відрізняєтеся від усіх. Коли ви не мстите, не домагаєтеся своїх «прав», тоді стає цілком зрозуміло, що ви покладаєтеся не на власні сили та здібності, а на Того, Хто є вищим та більшим за вас.

Покора не завжди буде викликати позитивну реакцію на Євангелію. Хоча багато людей будуть приваблені до Бога, будуть і ті, хто, подібно до фараона, зробляться твердішими до Євангелії, коли стануть свідками «чуда» — вашого ставлення до страждань. Вони, напевно, також стануть лютішими у своїх нападах, оскільки встояти не зможуть «проти мудрості Духа», яким ви будете говорити (див. Дії 6:10 і далі).

Вправа 3

Ваша відповідь.

Оскільки надія є ознакою випробуваного характеру, її не можна розглядати як порожні бажання (наприклад: «Я сподіваюся, що це так, але не впевнений у цьому»). Навпаки, коли в Новому Заповіті йдеться про надію у християнському житті, мається на увазі щось таке, у чому ви абсолютно впевнені та чого очікуєте (пор. Римлян 8:24–25; 1 Петра 1:3–5, 13, 21; 3:15; 1 Івана 3:3). У Римлян 5:2 та 8:23–25 Павло під надією має на увазі нашу майбутню надію слави Божої. Тому в 5:4–5 він, очевидно, має на увазі те ж саме (зауважте, що в 5:5 є натяк на зачаток Духа, про який згадується у 8:23).

У Якова 1:4 кінцевим результатом є зрілість у всіх сферах. Ймовірно, це відповідає тому, що Павло називає «досвідом» (тобто випробуваним характером) у Римлян 5:4. Однак у вірші 1:12 Яків каже, що, коли людина буває «випробувана» (в оригіналі те ж саме слово, що й у Римлян 5:4), вона обов'язково отримає свою майбутню нагороду, що цілком узгоджується з концепцією надії Павла. Таким чином, і Павло, і Яків практично однаково розглядають страждання та викликаний ними процес досягнення зрілості.

Вправа 4

Ваша відповідь.

Коли наші земні батьки карають нас, то відразу після покарання, якщо вони гарні батьки, запевняють нас, що все одно нас люблять. Єдиний спосіб, у який це може зробити Бог, — це або через Своє Слово і внутрішнє свідчення Святого Духа, або через інших християн. Проте нерідко трапляється так, що ми, коли нам боляче після покарання, не прислухаємось до Його голосу потіхи і приходимо до хибного висновку, що Він більше не любить нас так, як раніше. Тому ми повинні постійно перебувати в Писанні та в контакті з іншими зрілими християнами, щоб, отримавши покарання, ми водночас могли чути й Божий голос, який запевняє нас у любові.

Вправа 5

Без сумніву, вони згадували бичування Ісуса, а також всі інші Його безмірні страждання. Для них витерпіти навіть малу частину Його страждань було великою честю. Страждання за Христа посилювало в них розуміння того, що вони є Його послідовниками.

Вправа 6

Ваша відповідь.

Страждання: Біблійний огляд

Цей біблійний огляд пропонується як довідковий матеріал. В його основу покладено книгу «Джоні», написану Джоні Ерексон у співавторстві з Джо Массером.

А. Біблійні принципи, пов'язані зі стражданням. Після кожного принципу вказана буква, якою позначається те, кого він стосується: «З» — загальний принцип, що стосується всіх; «В» — стосується віруючих; «Н» — стосується невіруючих.

1. Неможливо казати, що страждання завжди викликаються гріхом чи що вони неодмінно вказують на брак духовності (1 Коринтян 4:9–14; Івана 9:1–3; 2 Коринтян 11:22–31). — З.
2. Джерело страждань пов'язане з гріхом, злом і Божим прокляттям (Буття 3:14–19; 1 Коринтян 15:51–55; Римлян 8:20–23). — З.
3. Знищення страждань пов'язано з відкупленням (Буття 3:21 — див. контекст прокляття вище у тексті) та з остаточною перемогою праведності (2 Петра 3:5–7, 10; Об'явлення 21:1, 4 та 22:2–3). — З.
4. Страждання і зло відбуваються у ширшому контексті Божого провидіння (Буття 50:20; Йова 1:12; 2:6). Це не доля чи невдача. — З.
5. Страждання можуть мати негативний або позитивний вплив — це залежить від вашої реакції (Буття 50:20; Книга Йова). Сатана хоче звести нас (1 Петра 5:8–9); Бог хоче, щоб страждання зміцнили нас (Книга Йова). — З.
6. Страждання слід очікувати, маючи за світло Божий характер (1 Петра 4:19; Йова 23:10–14; 1 Коринтян 10:13; Ісаї 55:9; Екклезіяста 11:5), аби нас не полонив відчай (2 Коринтян 4:8; Римлян 8:28–32, 37–39). — З.
7. Страждання вказують на вразливість нашого теперішнього стану та на потребу викуплення (2 Коринтян 5:1–5; Филип'ян 3:21). Тобто, найбільшою потребою людини є не просто порятунок тіла, але й спасіння душі, яка продовжує існування і після фізичної смерті (1 Петра 1:6, 9, 24). — З.
8. Страждання є перевіркою того, на чому насправді ґрунтується наша надія (1 Петра 1:6, 13). Ними виявляються наміри нашого серця (дружина Йова — Йова 2:9;

Псалом 11:5; 17:1–5), тому що вони змушують нас замислитися про справжній сенс життя (див. Книгу Псалмів). — З.

9. Страждання використовуються для того, щоб у нас було глибше розуміння Божої сили, яка нас тримає, і що своїм існуванням ми зобов'язані Йому (Псалом 68:20; 2 Коринтян 12:9–10), і Він наближає нас до Себе (Йова 23:5, 7, 10), тому що піклується про нас (1 Петра 5:7). — З.
10. Бог використовує страждання задля отримання хвали від людей — і добрих, і злих (1 Петра 1:6–7; Івана 9:1–3, 11:4; Об'явлення 11:13). — З.
11. Бог використовує страждання, щоб очищати, удосконалювати, зміцнювати та утримувати нас від падіння (Псалом 66:8–9; Євреїв 2:10; 12:10). — В.
12. Страждання дають можливість Христовому життю виявлятися у нашому смертному тілі (2 Коринтян 4:7–11), оскільки вони вказують на нашу порожність та змушують нас покладатися на Бога (2 Коринтян 12:9; Псалом 14:6). — В.
13. Страждання навчають нас смирення (2 Коринтян 12:7), даючи нам розум Христа (Филип'ян 2:1–11), бо Бога більше цікавить наш характер, а не наш комфорт (Римлян 5:3–4; Євреям 12:10–11). А тому найбільшим благом християнського життя є не відсутність страждань, а уподібнення до Христа (2 Коринтян 4:8–10; Римлян 8:28–29). — В.
14. Страждання можуть бути Божим докором за гріх та бунтарство (Псалом 107:17; Ісаї 24:5–6; Дії 5:1–11; 1 Коринтян 11:29–30). — З.
15. Страждання — єдиний шлях, яким моральне зло входить у свідомість Бога (Бог — Ісаї 63:9; Христос — Луки 9:22; 17:25; 24:26, 46; Матвія 16:21; Євреїв 2:10). — З.
16. Добровільні страждання — це один зі способів продемонструвати Божу любов (2 Коринтян 8:1, 2, 9). — В.
17. Покірність та стриманість здобуваються через страждання (Євреїв 5:8) разом з терпінням (Римлян 5:1–5) і очищенням (Якова 1:2–8; Приповіді 17:3), бо уподібнюють нас Його смерті (Филип'ян 2:1–11; 3:10). — В.
18. Причиною страждань можуть бути нашими власні недоліки або наше невміння мудро розпорядитися тими ресурсами, що ми отримали від Бога (Приповіді 19:16, 13:20, 11:24, 22:3, 27:12; Йова 21). — З.
19. Тимчасові страждання можуть бути викликані недбалістю тих, хто стоїть над нами (Числа 14:31–33), але у кінцевому підсумку кожен з нас відповідає за себе (Єзекіїля 18:10 і ширший контекст). — З.
20. Страждання або біль — це сигнал або стримувальний чинник, що не дає заподіювати тілу тривалу шкоду (Псалом 139). — З.
21. Страждання є складовою боротьби праведної людини з гріхом (Євреям 12:4–13) і злими людьми (Псалом 27:12 і 37:14–15; 1 Петра 2:18; 2 Тимофія 3:1–13; Євреїв 11:36–40). Дивіться також: страждання заради праведності (1 Петра 3:14); страждання за Нього (Филип'ян 1:29); страждання за Боже царство (2 Солунян 1:5); страждання за Євангелію (2 Тимофія 2:9); страждання не поправді (1 Петра 2:19); страждання за належність до християнства (1 Петра 4:16); страждання за Ім'я Ісуса (Дії 5:41). Усе це вказує на те, як праведні беруть участь у стражданнях Христа (2 Коринтян 1:5; 1 Петра 4:13) як сини (2 Коринтян 1:5; 1 Петра 4:13). — В.
22. Сатана використовує страждання, щоб зводити наклепи на характер Бога та Його святих (Йова 1, 2). — З.

23. Страждання слугують за попереднє попередження про майбутній суд над невірними (Луки 16; Об'явлення 20:10–15; 2 Царів 15:5). — Н.
24. Сатана використовує страждання як перешкоду для благовістя (Ефесян 6:16–20; 2 Тимофія 4:1–8, 15–17; 2 Коринтян 4:7–18). — Н.
25. Витривалість у стражданнях називається однією з підстав для нагороди (2 Коринтян 4:17; 2 Тимофія 2:12). — В.
26. Страждання є виявом повного посвячення Христові, яке у нас має бути у всьому, що ми робимо або говоримо (2 Коринтян 4); вони показують потребу в Божій благодаті, яка підтримує нас. — В.
27. Страждання сприяють єднанню та використанню наших дарів для загального добра (1 Петра 4:12; 1 Коринтян 12; Филип'ян 4:12–15). — В.
28. Страждання вказують на те, що справжня віра може витримати й лихо, й процвітання (Йова 42:7–17). — В.
29. Страждання є для нас наукою, що наше життя підтримується не лише на фізичному рівні, але й через Божу дію в нашому серці (Псалом 27). — В.
30. Страждання об'єднують християн заради спільної мети (Об'явлення 1:9). — В.
31. Страждання призводять до того, що ми здобуваємо проникливість та вчимося Божих постанов (Псалом 119:66, 67, 71). — В.
32. Через страждання Бог може виробляє у нас зламаний та упокорений дух, якого Він бажає (Псалом 51:18–19; Псалом 32). — З.
33. Страждання підштовхують нас до того, щоб ми підперезали стегна свого розуму та поклали надію на благодать, яка приноситься нам у з'явленні Ісуса Христа (1 Петра 1:6, 13; 2:5). — З.
34. Стражданнями можуть уневажнитися ради народів і розладитися їхні задуми (Об'явлення 17, 18; Псалом 33:10). — Н.
35. Бог використовує страждання, аби нас упокорити, щоб потім Свого часу нас підвищити (1 Петра 5:6–7 і ширший контекст). — В.
36. Страждання вчать нас так лічити наші дні, щоб ми могли набути перед Богом мудре серце (Псалом 90:8–13). — В.
37. Оскільки остаточний суд ще не відбувся, нинішні страждання необхідно розглядати як неусувну частину життя (1 Петра 5:10; Филип'ян 3:20, 21). — З.
38. Страждання як додаток до зла будуть відплатою нечестивим за їхнє бунтарство (2 Петра 2:13; 3:7). І тому страждання є застереженням для безбожних. — Н.
39. Страждання цінні для благочестя, коли вони поєднуються із вдовolenням (1 Тимофія 6:6). — В.
40. Страждання іноді необхідні для навернення заблудлих (2 Тимофія 2:8–10 and 4:5, 6; 2 Коринтян 1:1–11). — В.
41. Страждання праведників зміцнюють їх і дають їм можливість бути потіхою для слабких і страждених (Филип'ян 1:12–14, 20 and 2:17; 2 Коринтян 1:3–11 and 7:6, 7; Євреїв 2:18). — В.
42. Страждання є лише тимчасовими, й у світлі їхньої швидкоплинності труднощі є нічим у порівнянні з переважною цінністю пізнання Христа (Филип'ян 3:8). — В.

43. Оскільки праведність не звільняє нас від страждань, ми маємо з цього розуміти, що на значно вищому рівні йде війна, і, поки вона триває, страждання будуть продовжуватися (див. Книгу Йова). — З.
44. Бог бажає того, щоб у глибинах нашого ества була правда, а страждання — це один зі способів досягнення цього (Псалом 51:8 and 119:17). — В.
45. Справедлива винагорода за страждання станеться у наступному житті (Псалом 58:11–12; Луки 16:19–31, особливо вірш 25; 1 Петра 2:12). — В.
46. Разом зі страждання завжди є більше джерело благодаті (2 Тимофія 1:7, 8; 4:16–18; 1 Петра 4:14; 2 Петра 1:3; 1 Коринтян 10:13). — В.
47. Страждання можуть привести до покаяння в гріху (Псалом 32; 2 Коринтян 7:5–11). — З.
48. Страждання показують нам, людям, що ми немічні й слабкі та залежні від когось більшого за нас (Псалом 14:6; 11:1). — З.
49. Помста за страждання праведників буде головною причиною засудження нечестивих (Псалом 12:6; Об'явлення 6:9–11). — Н.
50. Страждання вчать нас дякувати у скорботах (2 Коринтян 1:11). — В.
51. Страждання примножують віру (Авраам — Буття 22; Псалом 46:11; Єремії 29:11). — В.
52. Страждання дають можливість Богові виявляти Свою опіку (Псалом 56:9). — В.
53. Страждання продовжують нашу надію (Йова 13:14–15). — В.
54. Коли страждання здаються безглуздими у фізичній царині, вони мають сенс в духовній сфері (Йова 1–3. Варто пам'ятати, що Йов не знав причини своїх страждань). — З.
55. Страждання використовуються для зламання волі непокірних (Об'явлення 11:13). Біль встановлює прапор дійсності на фортеці бунтівного серця. «У наших задоволеннях Бог говорить пошепки, але в нашому болю Він кричить» (К. С. Льюїс). — Н.
56. Коли страждання залишаються без відповіді, це не означає, що Бог забув, — це означає лише те, що відповідь має прийти у майбутньому житті (Псалом 9:13, 19). — З.
57. Страждання вказують на те, що правдива надія може дещо змінитися, але усунути її вони не можуть. — З.
58. Страждання — не причина відчувати сором (2 Тимофія 1:12). — В.

Б. Логічне застосування принципів

Коли людина починає досліджувати, що у Писанні сказано про страждання, вона бачить, що вичерпної відповіді на питання «чому» їй ніколи не знайти. Натомість їй слід знайти спокій, поклавшись на Божий характер (Повторення Закону 29:29, Ісаї 55:8, 9) та прийнявши думку, що будь-які страждання стаються лише у встановлених Богом межах. Це не означає, що ми не повинні досліджувати цю тему, а лише те, що нам слід приймати дану Богом правду з тими поясненнями, які Він забажав нам явити.

Коли ми стикаємося з цариною страждань, перед нами одразу постає фундаментальний принцип, відповідно до якого людські страждання неможливо зрозуміти у суто людському чи натуралістичному контексті; при їхньому розгляді обов'язково має залучатися і небесна, духовна сфера. Розглядаючи все з фізичного погляду, людина вважає Бога непослідовним; як може святий Бог допускати зло та все, що з ним пов'язане? Тут

нам потрібно схилитися перед таємницею, проте ця таємниця дає нам дороговказ. Тому що у розгляданні питання зла, яке може здаватися найбільшою загрозою для Бога та Його характеру, особливо Його святості, ми бачимо, що Він дав нам певні вказівки, які дають нам можливість знайти спокій у тих Його рисах, які Він нам відкрив.

1. Найвища та остаточна Божа слава виявиться у Його перемозі над усім злом, гріхом і всім, що з ним пов'язане, зокрема й над стражданням та лукавством (Об'явлення 21:1–5).
2. У Своїй перемозі Бог показує, що страждання тісно пов'язані з сатаною, злом і падінням (смертю) і Божим прокляттям землі (Об'явлення 20:10–15, 21:1–5, 22:1–5; Буття 3:14–19, 21; 2 Петра 3:5–7, 10; 1 Коринтян 15:51–55; Римлян 8:20–23).
3. Бог допускає зло і страждання лише в широкому контексті Свого провидіння, бо Він ніколи не відмовляється від Свого всемогутнього контролю, і ті, хто страждає, в цьому можуть знайти надію.
4. Після появи гріха та страждань не всі подальші страждання викликані безпосереднім гріхом або неправильними вчинками чи є актом покарання, бо в Книзі Йова під час розмови на небесах була виявлена невинність Йова перед Богом (Йова 1:7–8).
5. Це означає, що страждання є природною складовою життя в упалому світі. При завершенні всього Бог створить нове небо і нову землю, де не буде ні сліз, ні смерті, ні плачу, ні болю; бо перше небо і перша земля минули, й усунуто було усе безбожне, включаючи сатану і його демонські сили, а на новому небі та новій землі ми знайдемо лише усе благочестиве.
6. Розуміння цього виливає світло на п'ять фактів:
 - а) що вища Божа справедливість перевершує земне і тимчасове;
 - б) що Бог використовує навіть те, що є противним Його характеру, щоб прославити Себе (Приповісті 16:4);
 - в) що час, в якому можливе існування гріха і зла, не є загрозою для Божого характеру, оскільки Бог гарантує перемогу і винагороду;
 - г) що остаточна відповідь на страждання криється у справедливості, мудрості та пізнанні Бога, який перевищує усяке розуміння;
 - д) що страждання залишаються, тому що смертне ще не зодяглось в безсмертя (1 Коринтян 15:51–55).

Це означає, що страждання є нейтральним випробуванням, тому що однакові страждання у двох людей, протилежних за своїм внутрішнім станом, матимуть різні дії: для одного вони на добро, а для іншого — на зло.

Сатана використовує страждання, щоб прославляти себе таким чином:

- 1) очорнюючи Божий характер;
- 2) чинячи супротив святим;
- 3) заважаючи справі викуплення;
- 4) підтверджуючи свої власні сили;
- 5) викликаючи роз'єднаність, а це є протилежністю гармонійності Бога;
- 6) розширюючи своє царство;
- 7) зводячи нанівець освячення.

Бог використовує страждання, щоб прославляти Себе таким чином:

- 1) використовуючи страждання як запобіжний засіб у фізичній будові людини;

- 2) приносячи радість серед відчаю;
- 3) вибудовуючи в людях характер;
- 4) ламаючи волю нечестивих;
- 5) освячуючи внутрішню людину;
- 6) засуджуючи гріх через те, до чого він призводить;
- 7) усуваючи його;
- 8) попереджаючи людину про кінцевий Божий суд;
- 9) випробовуючи характер віри Своїх святих;
- 10) розладжуючи раду нечестивих;
- 11) отримуючи хвалу навіть від нечестивих в день Його відвідання;
- 12) навертаючи заблудлих;
- 13) даючи пізнання Себе;
- 14) навчаючи людину того, як покладатися на Бога;
- 15) даючи нагороду;
- 16) даючи нам пізнання Христа;
- 17) навчаючи нас дякувати у всьому;
- 18) даючи дисциплінарні покарання Своїм святим;
- 19) даючи нам відчуті більше Божої розради;
- 20) сприймаючи результати неправильних моральних і природних рішень людей.

Людина може зустрічати страждання таким чином:

- 1) бажаючи переробити світ;
- 2) очікуючи їх;
- 3) плачучи від жалю до себе;
- 4) бунтуючи проти них;
- 5) віддаючись їм;
- 6) шукаючи серед них Бога;
- 7) очікуючи Бога навіть тоді, коли Його не чути.

Примітка: цей додаток складено на основі статті, автором якої вважаються Стів Естес і Джоні Ерексон Тада.

